

WGO Water 21 november 2022

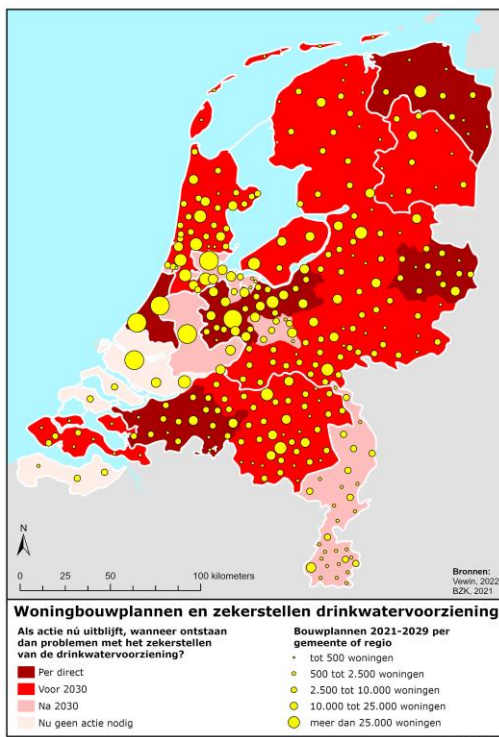
Algemeen

Dat er water uit de kraan komt lijkt vanzelfsprekend, maar dat is het niet. Het watersysteem loopt tegen zijn grenzen aan door droogte, te snelle waterafvoer, verzilting en een toenemende watervraag door een groeiende bevolking en economie. Toekomstige generaties dreigen te worden opgezadeld met een minder zekere levering van betrouwbaar drinkwater.

Ondanks de periodieke droogte en structurele verdroging in sommige regio's is Nederland een waterrijk land. Op jaarbasis voeren we het overschot aan neerslag en de aanvoer via de grote rivieren, opgeteld zo'n 90 miljard m³ zoet water, af naar zee. De drinkwaterbedrijven gebruiken hiervan ruim 1% voor hoogwaardig gebruik; water dat via de waterketen van het riool en de afvalwaterzuivering weer in het watersysteem terugvloeit. Het aandeel van de drinkwatersector in de totale waterbalans is dus minimaal. Dat laat onverlet dat het zaak is te streven naar bewust en zuinig watergebruik, maar de echte oplossingen voor periodieke droogte en structurele verdroging zitten in het verbeteren van de waterhuishouding door meer water vast te houden: de koek moet worden vergroot.

Waarborg voldoende drinkwaterbronnen voor de woningbouwopgave

Drinkwaterbedrijven hebben een leveringsplicht. Zij moeten de levering van drinkwater aan hun afnemers garanderen. Overheden hebben een zorgplicht. Zij moeten zorgen voor de juiste voorwaarden voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. In een aantal regio's hebben de drinkwaterbedrijven nu al knelpunten die het voldoen aan de leveringsplicht bemoeilijken of onmogelijk maken. Dit terwijl er sprake is van een groeiende vraag naar drinkwater door de verwachte groei van de bevolking van 17,5 mln. naar ruim 19 mln. inwoners in de komende 20 jaar en de daarmee samenhangende woningbouwopgave, en door de economische groei. Al eerder hebben de drinkwaterbedrijven aangegeven dat zij zonder extra maatregelen tijdige beschikbaarheid van goed drinkwater voor de 900.000 nieuwe woningen, die het kabinet wil bouwen, niet kunnen garanderen. Een belangrijk deel van deze woningen ligt in gebieden waar nu al problemen zijn met het zekerstellen van de drinkwatervoorziening of waar deze op korte termijn dreigen te ontstaan. >>

Vervolg waarborg voldoende drinkwaterbronnen voor de woningbouwopgave

Voor de opgaven van het Programma Woningbouw worden per provincie bestuurlijke akkoorden vastgesteld en voor versterking van de regie op de ruimtelijke ordening zijn startpakketten aangekondigd die provincies uitwerken in ruimtelijke arrangementen. De opgaven voor veiligstelling van de drinkwatervoorziening voor de woningbouw moeten in deze afspraken worden verankerd.

- ▶ Neem in de bestuurlijke akkoorden en startpakketten voor provincies afspraken op om de drinkwatervoorziening voor de woningbouwopgave zeker te stellen

Water en bodem sturend

Vewin onderschrijft de uitgangspunten van het Programma Water en bodem sturend (WBS). Het is goed dat water en bodem veel meer richtinggevend worden voor de ruimtelijke inrichting van Nederland. Vewin vindt het van belang dat WBS regelt dat voor de korte termijn geldt dat het drinkwaterbelang wat betreft winningen daar waar nodig prioriteit krijgt. Dit in verband met de leveringsplicht van drinkwaterbedrijven en de zorgplicht van overheden. Tevens is van belang dat WBS bepaalt dat voldoende nieuwe en diverse drinkwaterbronnen aangewezen worden en dat deze, evenals bestaande bronnen, een goede bescherming krijgen. Hiermee moeten voldoende drinkwaterbronnen van voldoende kwaliteit geborgd worden. Drinkwaterbedrijven moeten in staat gesteld worden nieuwe – én de bestaande – bronnen daadwerkelijk te benutten. De drinkwaterbedrijven vragen kortom om een actievere invulling van de zorgplicht door alle betrokken overheden. De drinkwaterbedrijven passen uiteraard de bestaande en nieuwe bronnen zo goed mogelijk duurzaam en toekomstbestendig in.

Vewin pleit voor grote aandacht in het Programma WBS voor een goede waterkwaliteit en voor het halen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water en de Nitraatrichtlijn. Dat is van groot belang voor de kwaliteit van de drinkwaterbronnen. Wat Vewin betreft zou WBS moeten stellen dat o.m. de emissies van gewasbeschermingsmiddelen verminderd moeten worden om overschrijdingen van de drinkwater- en KRW-normen te voorkomen.

Vewin werkt graag mee bij de nadere uitwerking van plannen van aanpak voor drinkwaterbesparing, op basis van de verkenning naar maatregelen en instrumenten voor bewust en zuinig drinkwaterverbruik.

- ▶ Benoem de (toekomstige) drinkwatervoorziening als prioriteit in het programma WBS. Geef in de doorwerking naar de 'ruimtelijke arrangementen' en provinciale gebiedsplannen actiever invulling aan de zorgplicht voor de openbare drinkwatervoorziening.
- ▶ Verzeker bij de doorwerking naar de regio voldoende drinkwaterbeschikbaarheid door het beschermen van de huidige drinkwaterbronnen en het tijdig aanwijzen van nieuwe bronnen voor drinkwater, en geef ruimte om nieuwe - én bestaande - bronnen ook daadwerkelijk te benutten.

Nationaal Programma Landelijk Gebied

Een belangrijk doel van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) is om de Europese verplichtingen uit de KRW en de Nitraatrichtlijn via gebiedsgerichte programma's te realiseren. Vewin bepleit dat de verbetering van de kwaliteit en beschikbaarheid van drinkwaterbronnen prioriteit krijgt in het NPLG. Hiervoor is het van belang dat het Rijk aan de provincies meegeeft dat het halen van de KRW doelen bij drinkwaterbronnen een belangrijke randvoorwaarde is die moet doorwerken in de provinciale gebiedsprogramma's. Ook is het van belang de bestaande doelen voor drinkwaterbronnen voor nitraat uit de Bestuursvereenkomst nitraat in grondwaterbeschermingsgebieden en bestrijdingsmiddelen uit de nota GGDO in de provinciale gebiedsprogramma's op te nemen, en maatregelen op te nemen om deze doelen te halen.

- ▶ Neem als Rijk de regie en stel heldere kaders. Geef de bescherming van drinkwaterbronnen prioriteit in het NPLG. Merk grondwaterbeschermingsgebieden aan als gebieden waar sprake is van een specifieke KRW-watervergoeding die in 2027 gerealiseerd moet zijn;
- ▶ Veranker de bestaande doelen en aanpak m.b.t. het verminderen van verontreiniging van drinkwaterbronnen met nitraat en bestrijdingsmiddelen in het NPLG.

Bewust en verantwoord drinkwatergebruik

Bewust en verantwoord gebruik van drinkwater draagt bij aan het zekerstellen van de toekomstige drinkwatervoorziening. De drinkwaterbedrijven zetten zich in voor vermindering van het gebruik van drinkwater voor doeleinden waarvoor drinkwater niet strikt noodzakelijk is. Een en ander vraagt om maatregelen en instrumenten gericht op vermindering van het (drink)watergebruik en op gebruik van alternatieve waterbronnen, met name regenwater/huishoudwater. Op dit moment is de toepassing van regenwater voor huishoudelijke toepassingen vaak niet toegestaan in de Drinkwaterregelgeving en in de Bouwregelgeving. Er zijn geen mogelijkheden in de bouwregelgeving om bij nieuwbouw en verbouw eisen te stellen aan individuele en/of collectieve regenwateropvang en -gebruik. Vewin pleit er daarom voor aanpassingen in de bouw- en de drinkwaterregelgeving:

- ▶ Pas het Bouwbesluit aan zodat gemeenten via maatwerkregels de mogelijkheid krijgen tot het geven van aanwijzingen en verplichtingen kunnen opleggen tot waterbewust bouwen.
- ▶ Stimuleer de aanleg van voorzieningen voor regenwateropvang en -gebruik door de aanschaf en installatie vrij te stellen van btw.
- ▶ Stel een aanvullende stimuleringsregeling "waterbewust bouwen" in om de hoge aanschafkosten en lange terugverdientijd deels te compenseren.
- ▶ Pas het Drinkwaterbesluit aan zodat voor de productie van huishoudwater ook regenwater opgevangen van verharde oppervlakten kan worden gebruikt en voor meer toepassingen gebruikt kan worden. En borg hierin de volksgezondheid.

Meer informatie:

Arjen Frentz
070 3490 890
frentz@vewin.nl

Vewin

Bezuidenhoutseweg 12
2594 AV Den Haag
T (070) 3490 850
info@vewin.nl
www.vewin.nl